

Wykład:

BANKI I ICH ROLA W GOSPODARCE

Teoria pośrednictwa finansowego (1)

Banki **rozwiązują problem płynności**, który pojawia się przy pożyczkach bezpośrednich (bez pośrednictwa banków). Jeżeli pojedyncza osoba lub firma pożycza pieniądze innej osobie lub firmie, to pozbywa się płynnych środków (na czas trwania pożyczki) i nie może zaspokoić swoich (często pojawiających się nagle) potrzeb inwestycyjnych lub konsumpcyjnych.

Banki **ograniczają ryzyko kredytowe** (angażując się w wiele projektów) oraz zmniejszają asymetrię informacji (dzięki dostępowi do różnych szczegółowych informacji o kondycji pożyczkobiorcy).

Diamond i Rajan (1999)

Teoria pośrednictwa finansowego (2)

Banki mogą **minimalizować koszty transakcyjne** (przy dużej skali działalności koszty stałe wyceny aktywów rozkładają się na wiele projektów) oraz zmniejszać istniejącą asymetrię informacji (mają lepszy dostęp do informacji, szczególnie wtedy, gdy kredytów udzielają swoim dotychczasowym klientom).

Allen i Santomero (1998)

Banki w imieniu depozytariuszy prowadzą **monitoring kredytów** (dzięki efektom skali i dostępowi do poufnych informacji, banki czynią to znacznie efektywniej niż pojedyncze osoby).

Diamond (1984)

Bankowość

Nauka o bankowych operacjach finansowych.

Nauka o przedsiębiorstwie bankowym i jego relacjach z otoczeniem gospodarczym.

Bank

Podmiot dokonujący akumulacji i dystrybucji kapitału pieniężnego.

Pośrednik który dzięki transformacji wielkości, terminu i ryzyka doprowadza do wzajemnego uzgodnienia struktur podaży i popytu.

Przedsiębiorstwo bankowe - zaciąga i udziela kredytu, świadczy usługi w obrocie pieniężnym, kredytowym i kapitałowym oraz oferuje inne usługi.

Jaworski i inni, *Bankowość*, 2013.

Bank

Art. 2. **Bank** jest osobą prawną utworzoną zgodnie z przepisami ustaw, działającą na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania **czynności bankowych** obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

USTAWA z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe*.

Czynności bankowe

Art. 5.

1. Czynnościami bankowymi są:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,
- 3) udzielanie kredytów,
- 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- 5) emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- 6) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6a) wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego,
- 7) wykonywanie innych czynności przewidzianych wyłącznie dla banku w odrębnych ustawach.

Czynności bankowe c.d.

2. Czynnościami bankowymi są również następujące czynności, o ile są one wykonywane przez banki:

- 1) udzielanie pożyczek pieniężnych,
- 2) operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty,
- 3) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 4) terminowe operacje finansowe,
- 5) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 6) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 7) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- 8) udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- 9) wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych,
- 10) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Funkcje banków

1. Zabezpieczenie depozytów
2. Udzielanie pożyczek
3. Prowadzenie rachunków transakcyjnych
4. Wyrównanie ścieżki konsumpcji
5. Kreacja pieniądza

Przyczyny kryzysu 1839 r. w USA

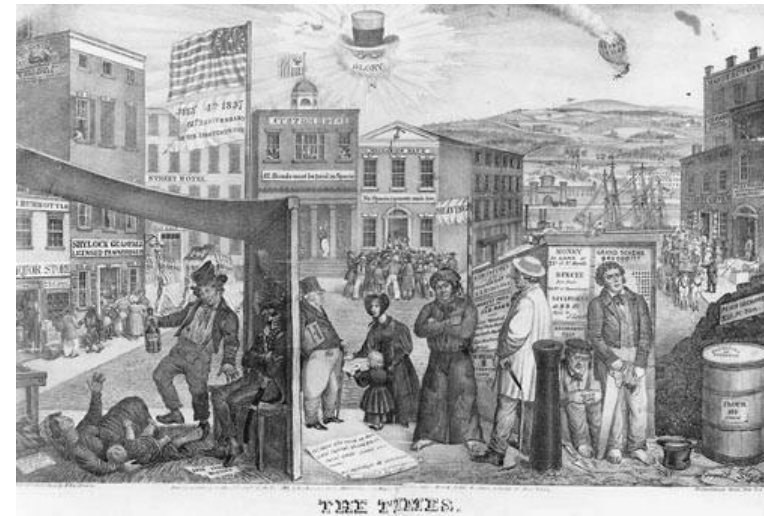
Spadek cen bawełny

Załamanie się systemu finansowego

[**upadek Bank of the United States** w wyniku spekulacji bawełną, długi zabezpieczone przyszłymi wpływami ze sprzedaży bawełny stały się niespłacalne, upadali pośrednicy, aktywa banków straciły płynność, depozytariusze stracili zaufanie do banków, zaczęło się wycofywanie pieniędzy]

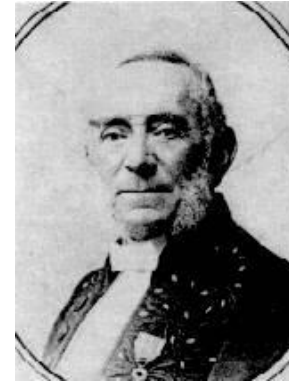
Kryzys finansów publicznych

[wysokie koszty obsługi kredytów zaciągniętych na budowę kanałów, dróg, zakładanie banków stanowych; wzrost oprocentowania kredytów udzielanych przez Bank of England]

Teoria wahań cyklicznych Juglara

Joseph Clement Juglar (1819-1905), opisywał cykle 8-10 letnie, upatrując ich przyczyn w zjawiskach pieniężnych.

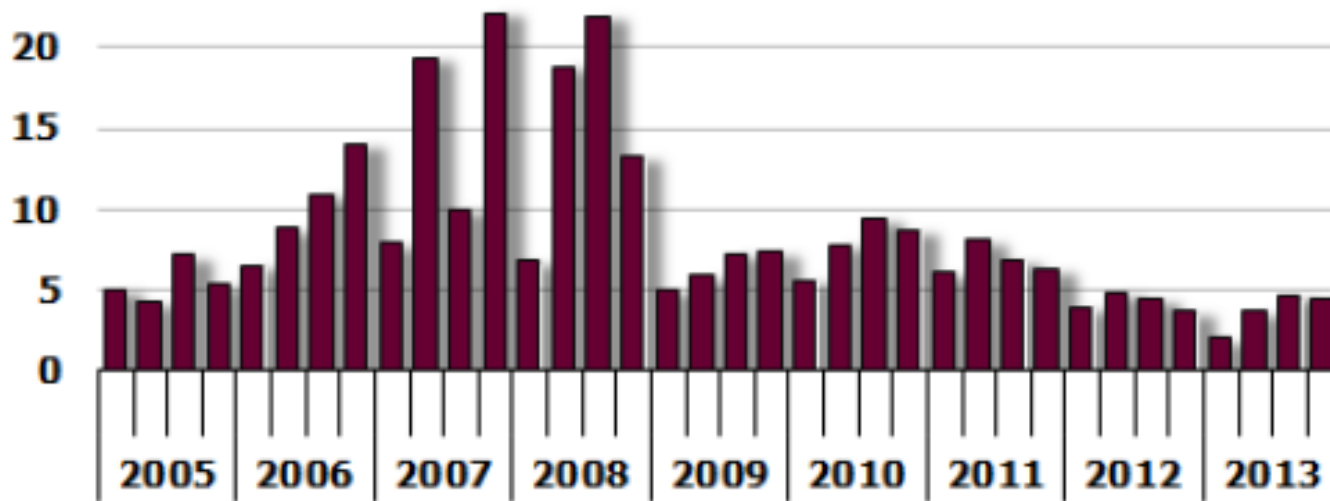
Ekspansja gospodarcza połączona jest z **ekspansją kredytową banków**. Rosną ceny. Zainteresowanie kredytami jest często większe niż tempo przyrostu depozytów. **Banki**, obawiając się rosnących rozbieżności pomiędzy zobowiązaniami płatnymi na każde żądanie, a długookresowymi należnościami (kredyty inwestycyjne), ograniczają akcję kredytową i **podnoszą stopy procentowe, co wywołuje kryzys** (który uzdrawia sytuację rynkową, powodując niżkę cen i eliminując z rynku przedsiębiorstwa o charakterze wyłącznie spekulacyjnym).

Kredyty mieszkaniowe a inwestycje na rynku mieszkaniowym

Kwartałna zmiana (skorygowana) stanu kredytów (mld zł)

MIESZKANIOWE

+14,3 mld zł; +4,5%

Źródło: KNF.

Wskaźnik	Jednostka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia	w tys.	114,9	123,9	168,4	247,7	230,1	178,8	174,9	184,1	165,1	138,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	w tys.	101,1	105,8	138,0	185,1	174,7	142,9	158,1	162,2	141,8	127,4
Mieszkania oddane do użytkowania	w tys.	108,1	114,1	115,4	133,7	165,2	160,0	135,8	131,0	152,9	145,1

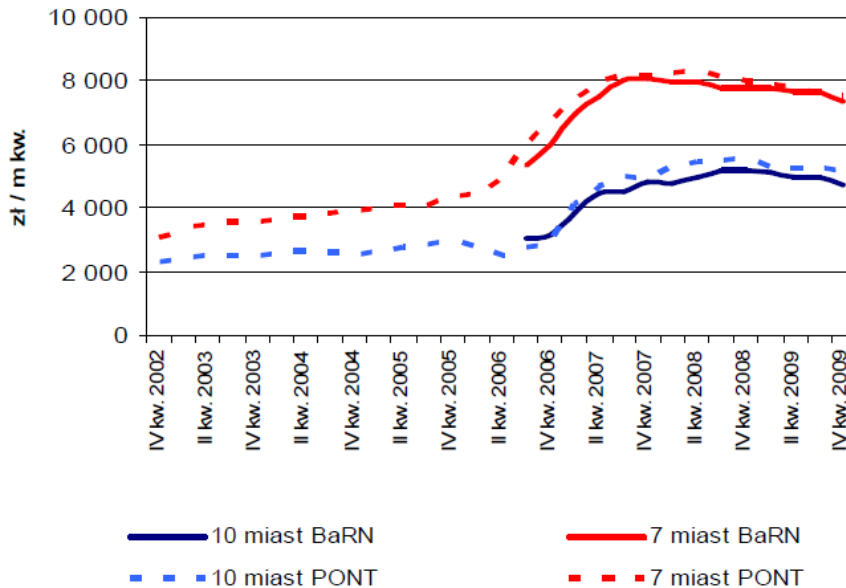
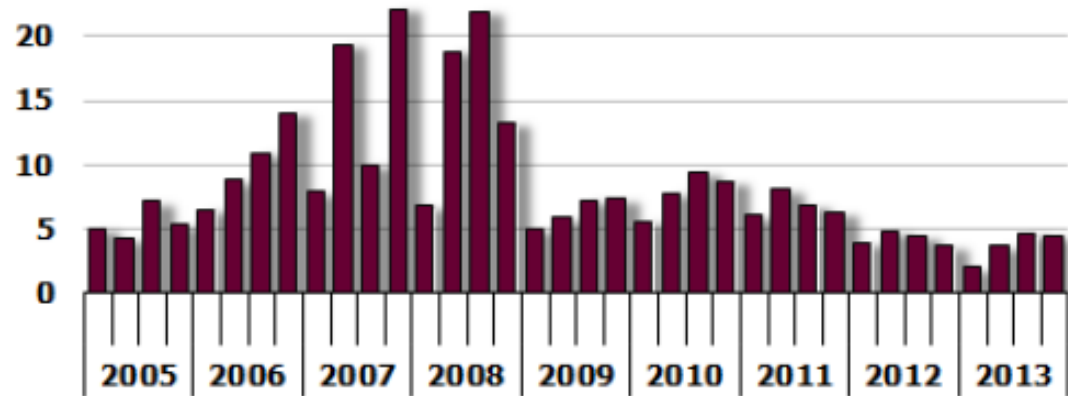
Źródło: GUS.

Kredyty mieszkaniowe a średnia cena mieszkania (rynek pierwotny, oferty)

Kwartalna zmiana (skorygowana) stanu kredytów (mld zł)

MIESZKANIOWE +14,3 mld zł; +4,5%

Źródło: KNF.

Źródło: NBP.

Największe banki na świecie wg wartości aktywów

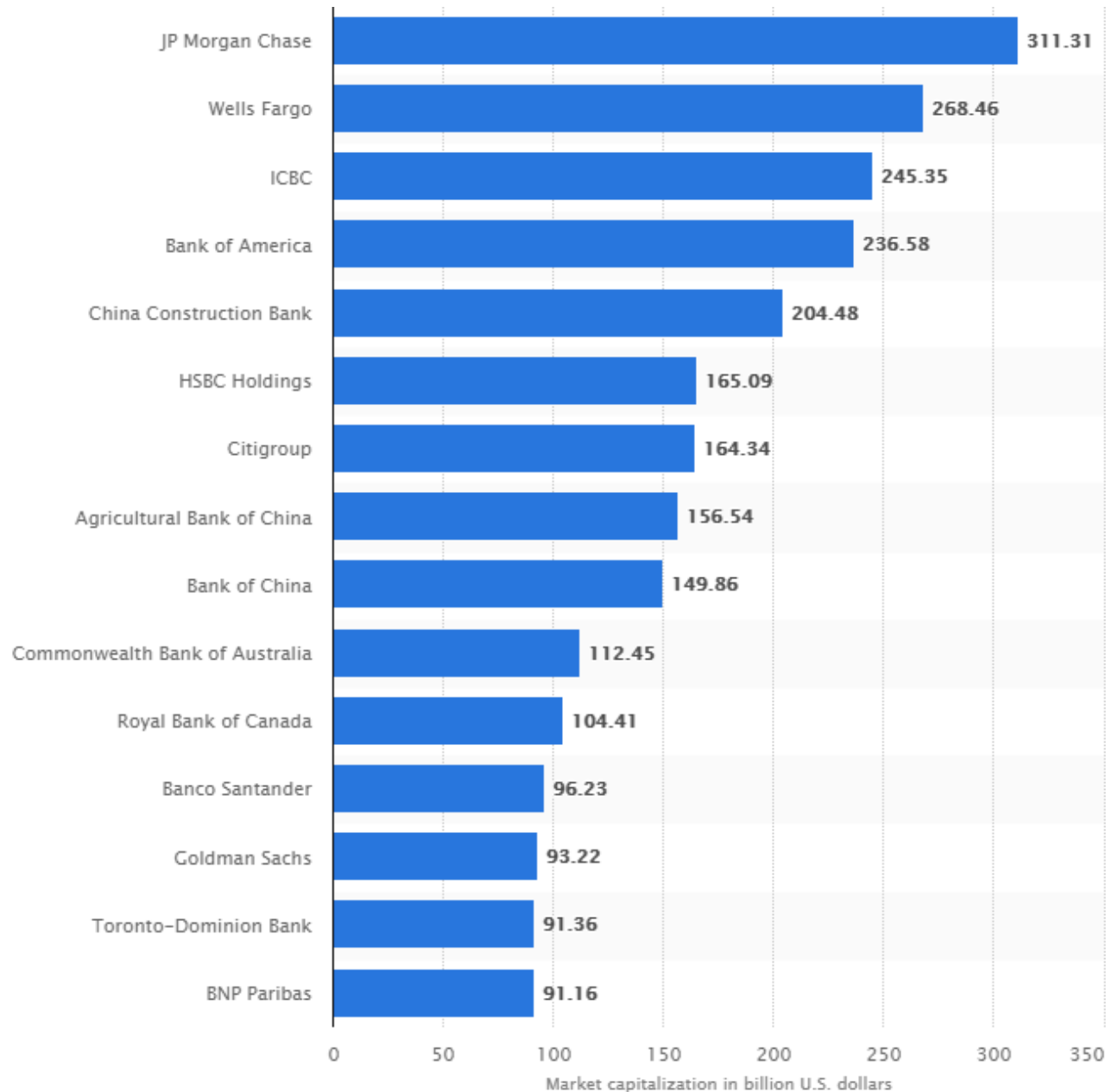
Current Rank	Previous Rank	BANK	Assets US\$m
1	1	Industrial & Commercial Bank of China Limited, China	3,475,638
2	2	China Construction Bank Corporation, China	3,018,662
3	3	Agricultural Bank of China Limited, China	2,817,985
4	4	Bank of China Limited, China	2,613,344
5	5	BNP Paribas SA, France	2,185,812
6	6	JPMorgan Chase Bank National Association, USA	2,082,803
7	7	China Development Bank, China	2,064,870
8	8	Japan Post Bank Co Ltd., Japan	1,881,928
9	9	The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Ltd, Japan	1,833,631
10	10	Wells Fargo Bank National Association, USA	1,727,235

Current Rank	Previous Rank	BANK	Assets US\$m
11	11	Bank of America National Association, USA	1,677,490
12	12	Deutsche Bank AG, Germany	1,673,907
13	14	Sumitomo Mitsui Banking Corporation, Japan	1,624,901
14	13	Crédit Agricole SA, France	1,604,117
15	15	Barclays Bank PLC, UK	1,496,862
16	17	Mizuho Bank Ltd, Japan	1,455,571
17	16	Société Générale, France	1,454,684
18	18	Banco Santander SA, Spain	1,409,309
19	19	Citibank NA, USA	1,349,581
20	20	BPCE, France	1,299,979

Źródło: Accuity, 2018.

PKB w 2016 r.: Polska 471 mld USD, Rosja 1283 mld USD, Francja 2465 mld USD, Niemcy 3478 mld USD, Chiny 11199 mld USD, USA 18624 mld USD.

Największe banki świata wg wartości giełdowej

Kwiecień,
2017.

Źródło: Statista, 2017.

JPMorgan Chase & Co.

NYSE: JPM - 1 mar, 13:30 GMT-5

114,56 USD ↓0,94 (0,81%)

1 dzień

5 dni

1 miesiąc

3 miesiące

1 rok

5 lat

maks.

Otwarcie 115,48
Maks. 116,64
Min. 114,09

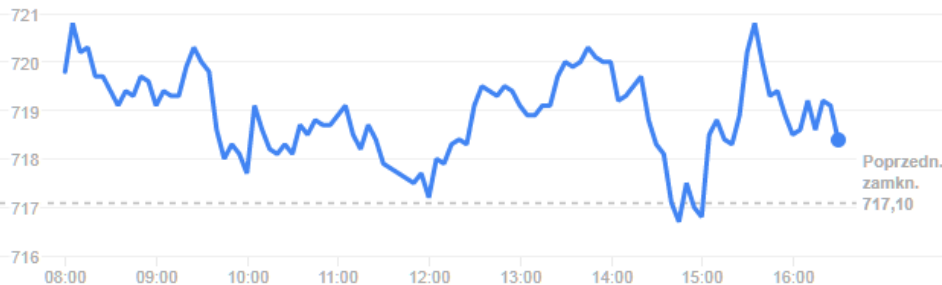
Kapitalizacja 397,60 mld USD
Wskaźnik C/Z 16,67
Dywidenda 1,95%

Wskaźnik	2016	2015	2014
Dochód netto (mln USD)	24 733	24 442	21 745

HSBC Holdings plc
LON: HSBA - 1 mar, 16:42 GMT

718,65 GBX ↑ 1,55 (0,22%)

1 dzień 5 dni 1 miesiąc 3 miesiące 1 rok 5 lat maks.

Otwarcie	719,80	Kapitalizacja	145,23 mld	USD
Maks.	721,35	Wskaźnik C/Z	18,08	
Min.	716,10	Dywidenda	-	

Wskaźnik	2016	2015	2014
Dochód netto (mln USD)	2 479	13 522	13 688

Deutsche Bank AG (USA)

ETR: DBK - 1 mar, 17:35 CET

12,95 EUR **↓0,25 (1,89%)**

1 dzień

5 dni

1 miesiąc

3 miesiące

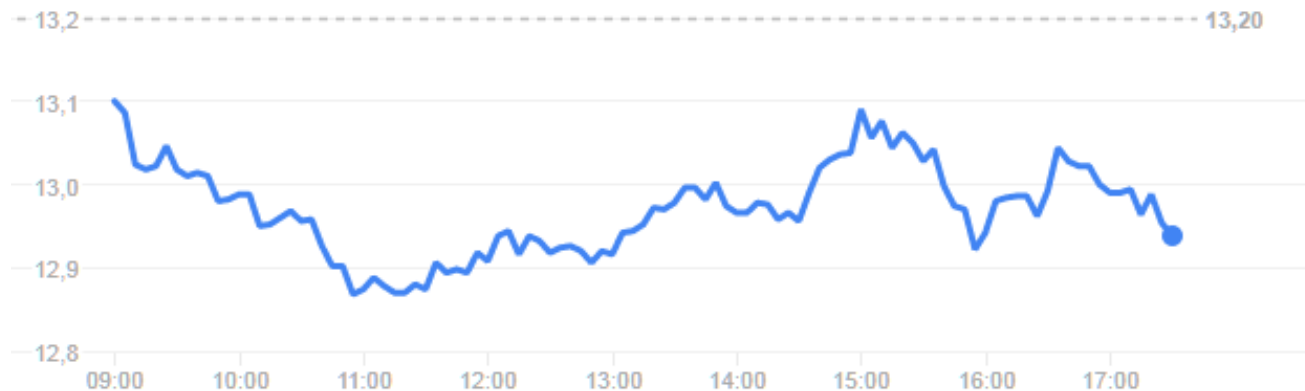
1 rok

5 lat

maks.

Poprzedn.
zamkn.

13,20

Otwarcie 13,10
Maks. 13,14
Min. 12,85

Kapitalizacja 26,76 mld USD
Wskaźnik C/Z 37,77
Dywidenda 1,47%

Wskaźnik	2016	2015	2014
Dochód netto (mln USD)	- 1 402	- 6 794	1 663

Największe banki w Polsce wg wartości aktywów w 2016 r. (w mln EUR)

Banki notowane na GPW

PKO Bank Polski	64 824
Bank Polska Kasa Opieki	39 546
Bank Zachodni WBK	34 072
mBank	30 359
ING Bank Śląski	26 667
Bank BGŻ BNP Paribas	16 413
Bank Millennium	15 616
Getin Noble Bank	15 099
Alior Bank	13 894
Bank Handlowy w Warszawie	10 262
Idea Bank	4 884
Bank Ochrony Środowiska	4 728
Razem	276 364

Inwestorzy strategiczni największych polskich banków

BNP Paribas	2 076 959
Citigroup	1 699 100
Deutsche Bank	1 590 546
Credit Agricole	1 524 232
Societe Generale	1 382 241
Banco Santander	1 339 125
UniCredit	859 533
ING Groep	845 081
Commerzbank	480 450
General Electric	346 243
DNB ASA	291 735
Raiffeisen Bank International	111 864
Banco Comercial Portugues	71 265
Powszechny Zakład Ubezpieczeń	28 453

Aktywa sektora bankowego w relacji do PKB (w %)

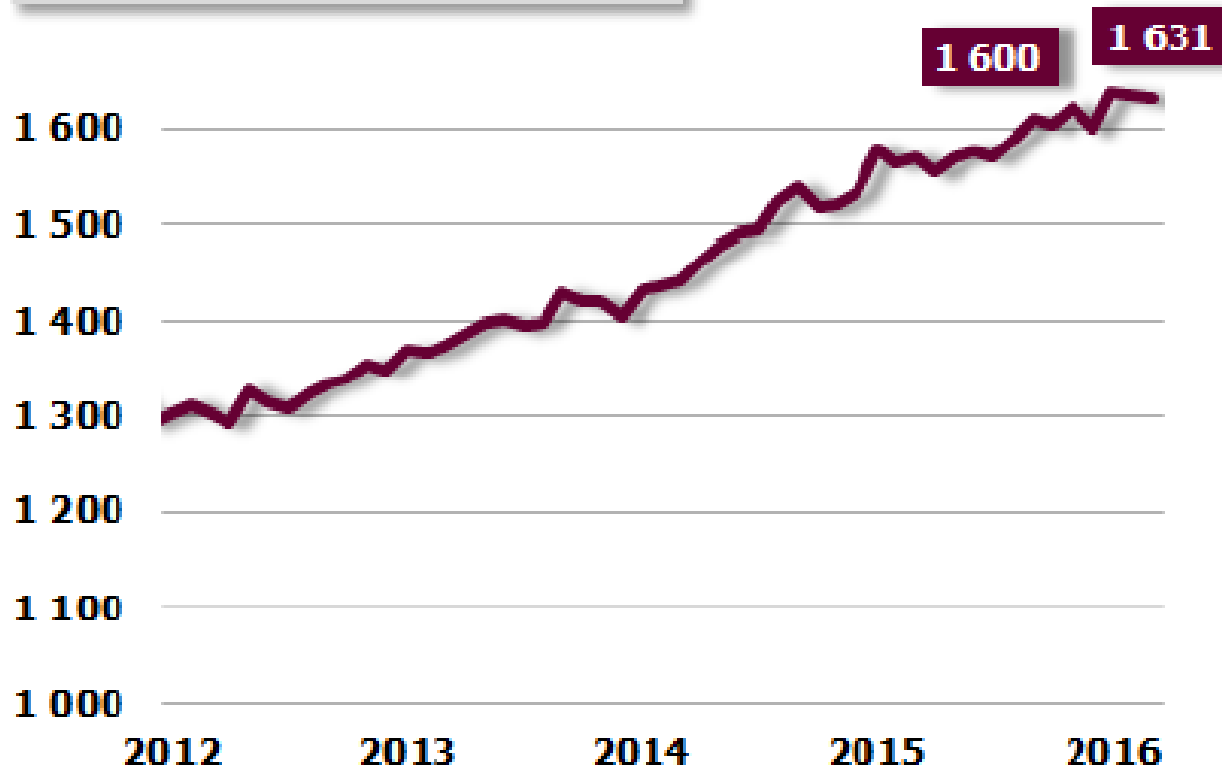
Country	2010	2011	2012	2013
Luxembourg	1936%	1872%	1677%	1575%
Switzerland	455%	459%	457%	461%
Ireland	708%	600%	505%	424%
France	357%	368%	375%	385%
Netherlands	430%	441%	420%	379%
United Kingdom	447%	442%	417%	375%
Cyprus	299%	315%	335%	350%
Malta	349%	350%	329%	289%
Austria	333%	329%	310%	288%
Denmark	233%	244%	248%	273%
Germany	322%	311%	299%	268%
USA	89%	89%	89%	88%
Poland	81%	83%	83%	84%

Źródło: World Bank.

Rola sektora bankowego w gospodarce - suma bilansowa I kw. 2016

2017-12-31
1 781 mld PLN

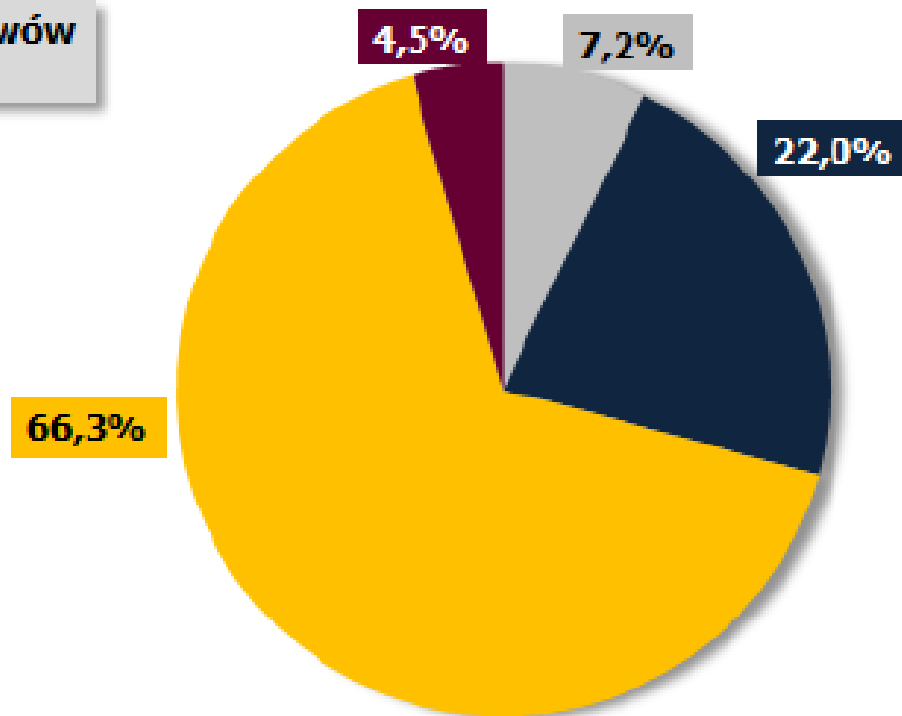
Suma bilansowa sektora (mld zł)

Źródło: KNF.

Struktura aktywów, 06/2016

Struktura aktywów
03/2016

- Kasa, NBP, należności od banków
- Instrumenty dłużne i kapitałowe
- Kredyty
- Pozostałe pozycje

Źródło: KNF.

Struktura pasywów banków, 03/2016

	03/2015	12/2015	03/2016	Nominalna	
				mld zł	%
ZOBOWIĄZANIA	1 400,3	1 426,1	1 452,0	25,9	1,8%
Depozyty i kredyty sek. finansowego	257,4	259,1	257,7	-1,5	-0,6%
Depozyty sektora niefinansowego	858,5	938,8	938,7	-0,1	0,0%
Gospodarstwa domowe	620,7	665,7	683,0	17,3	2,6%
Przedsiębiorstwa	219,0	253,3	235,3	-18,0	-7,1%
Depozyty sektora budżetowego	79,8	48,4	84,8	36,4	75,2%
Emisje własne	56,4	57,6	59,0	1,4	2,5%
Zobowiązania podporządkowane	7,7	6,7	8,1	1,5	22,0%
Pozostałe	140,5	115,5	103,7	-11,8	-10,2%
<i>wg waluty</i>					
- złotowe	1 097,5	1 132,8	1 153,6	20,8	1,8%
- walutowe	302,8	293,2	298,4	5,2	1,8%
<i>wg kraju</i>					
- rezydent	1 151,4	1 188,1	1 212,5	24,4	2,1%
- nierezydent	248,9	238,0	239,5	1,6	0,7%
<i>w tym z grupy macierzystej</i>	100,9	97,5	96,8	-0,7	-0,7%
KAPITAŁY	169,1	173,9	178,9	5,1	2,9%

Źródło: KNF.

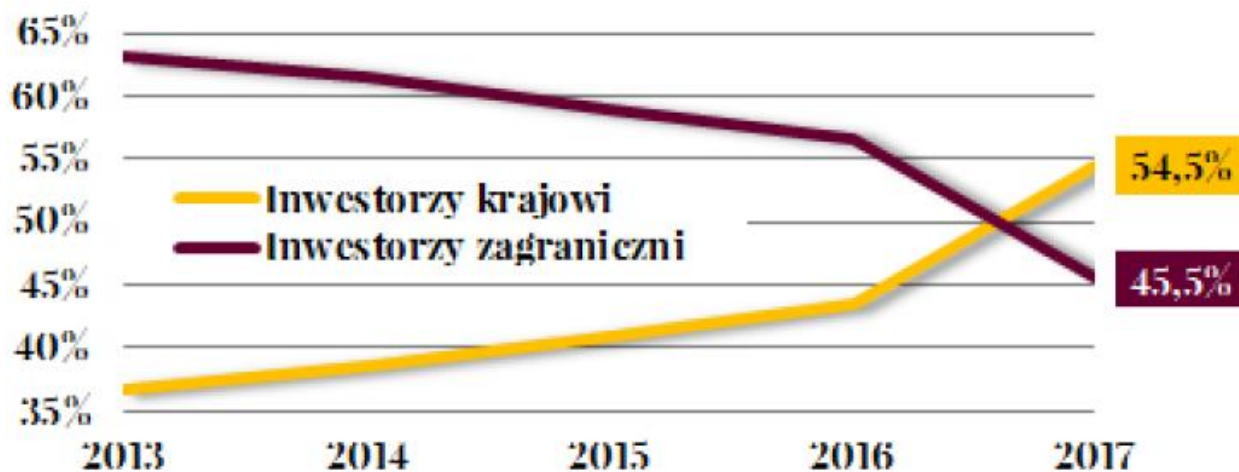
Liczba banków i struktura własnościowa sektora bankowego, grudzień 2017

Liczba banków i oddziałów instytucji kredytowych	
Liczba krajowych banków komercyjnych	35
Liczba banków spółdzielczych	553
Liczba oddziałów instytucji kredytowych	28

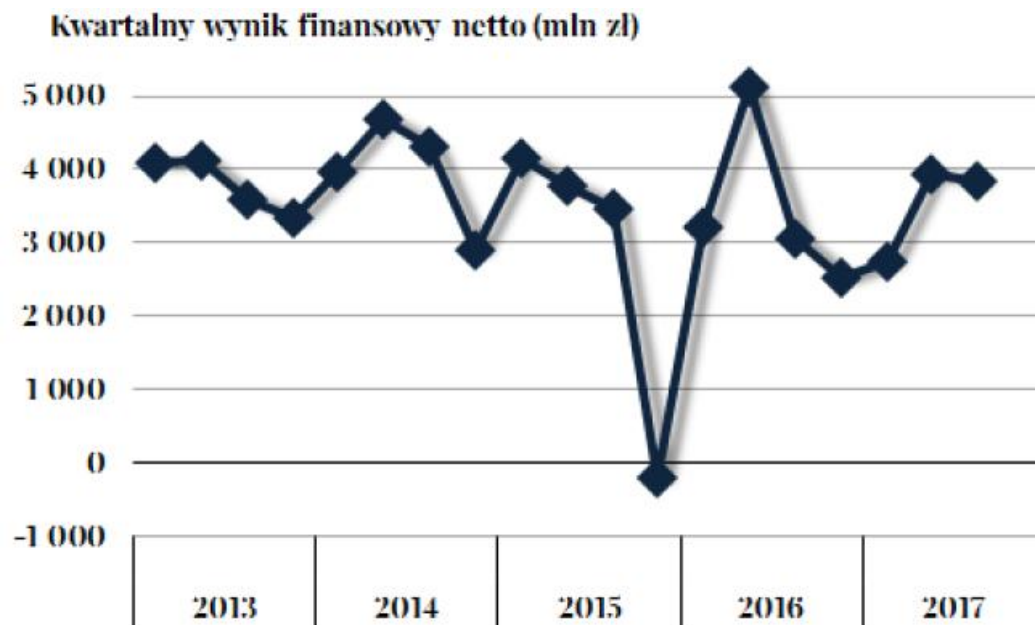
Struktura własnościowa	
Liczba banków kontrolowanych przez Skarb Państwa	8
Liczba banków z przewagą kapitału prywatnego	557
Liczba banków z przewagą kapitału zagranicznego	51
Udział w rynku	
Udział 5 największych banków w aktywach	47,8%
Udział 5 największych banków w depozytach	47,1%
Udział 5 największych banków w należnościach sektora niefinansowego	43,8%

Źródło: KNF.

Struktura własnościowa (udział w aktywach, w %)

Źródło: KNF.

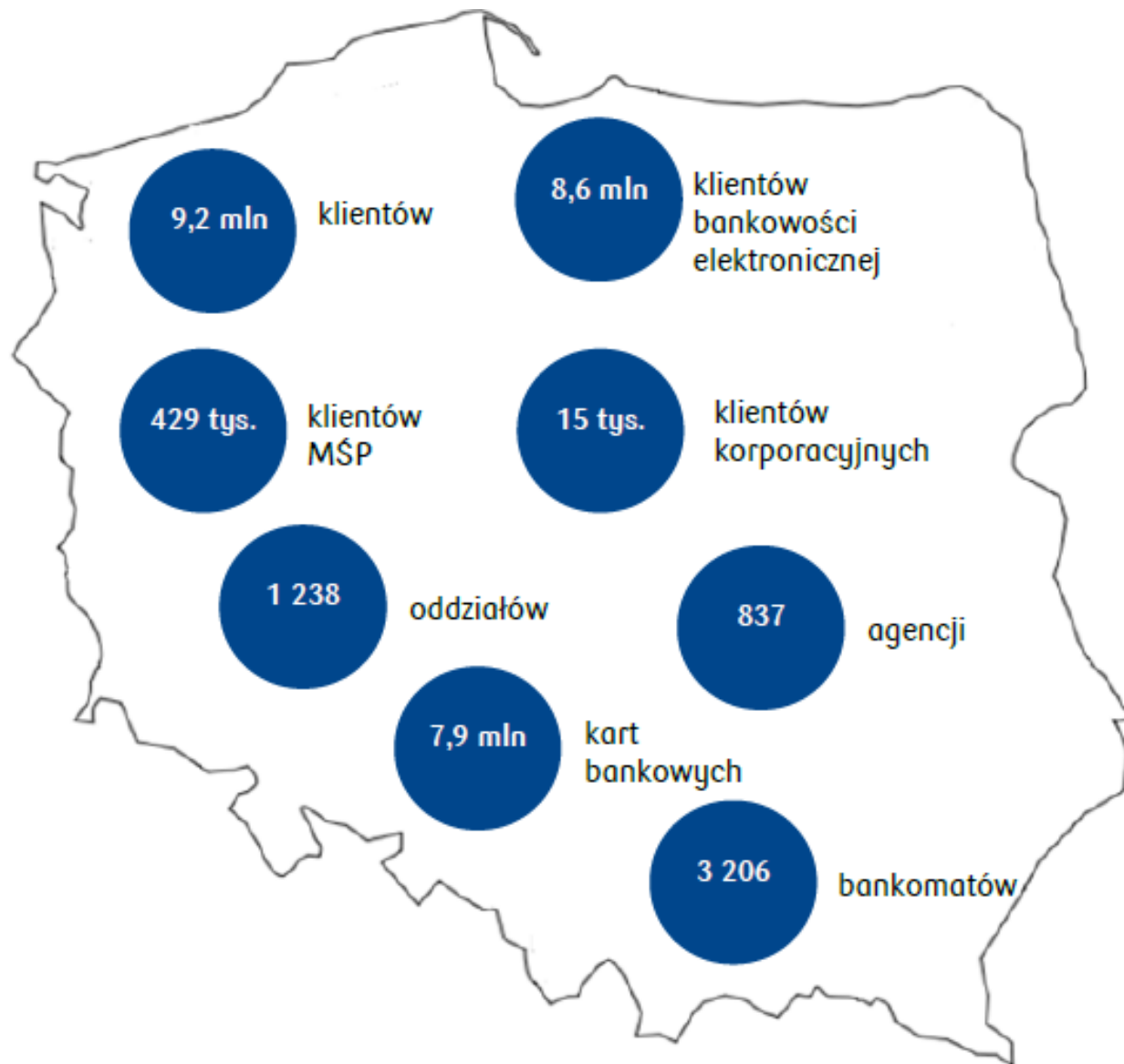

Kredyty

	Wartość bilansowa brutto (mld zł)			
	09/16	12/16	06/17	09/17
Kredyty ogółem	1 155,0	1 172,4	1 197,2	1 212,4
1/ Sektor finansowy	55,7	62,1	67,8	69,7
2/ Sektor niefinansowy	1 004,4	1 012,1	1 033,4	1 047,2
- gospodarstwa domowe	651,7	660,7	667,5	673,1
- przedsiębiorstwa	346,4	344,9	359,3	367,3
- instytucje niekomercyjne	6,3	6,5	6,6	6,8
3/ Sektor budżetowy	95,0	98,2	96,0	95,5
wg waluty				
- złote	849,9	859,5	907,5	925,5
- waluty	305,1	312,8	289,7	287,0

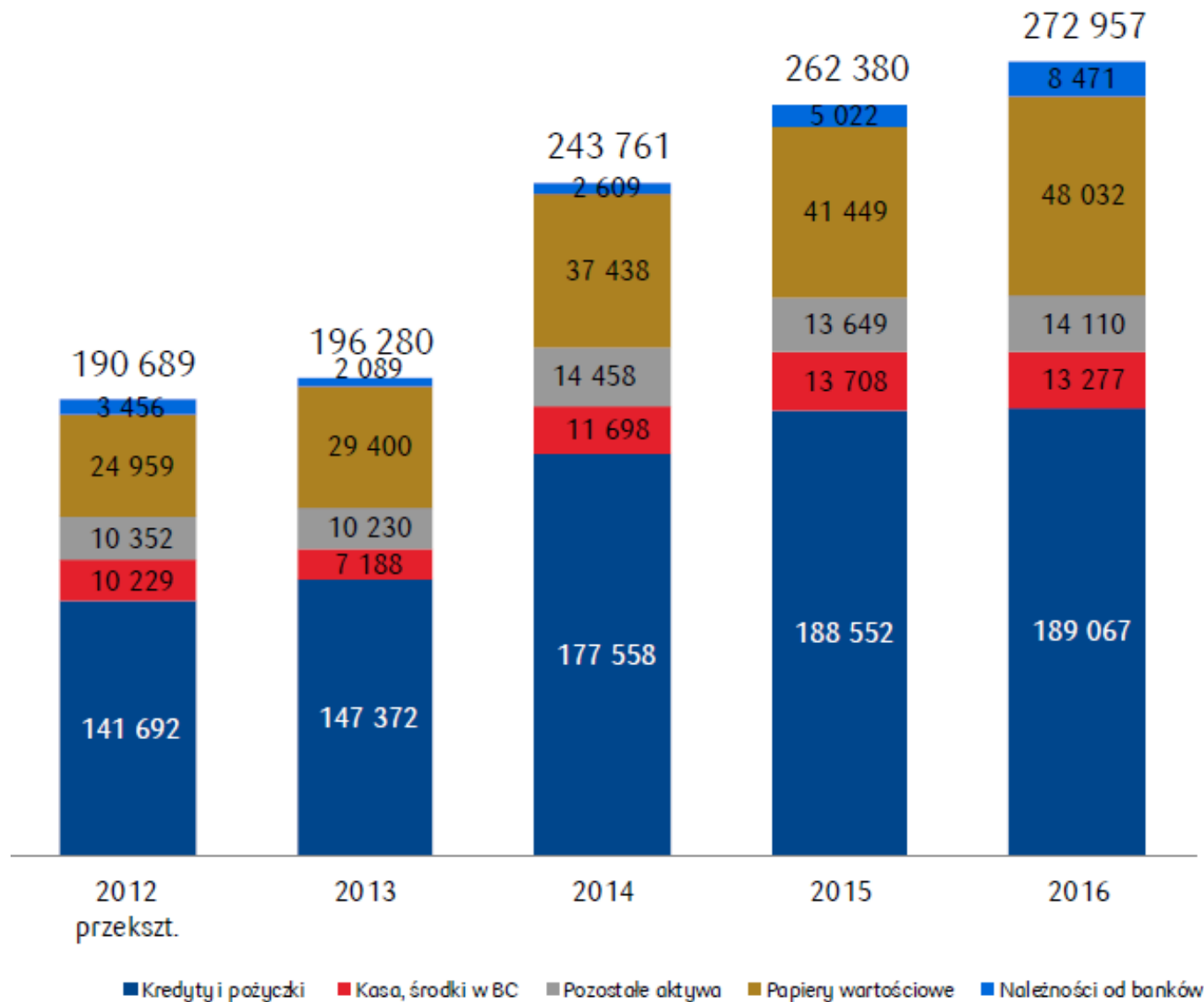
Źródło: KNF.

PKO BP

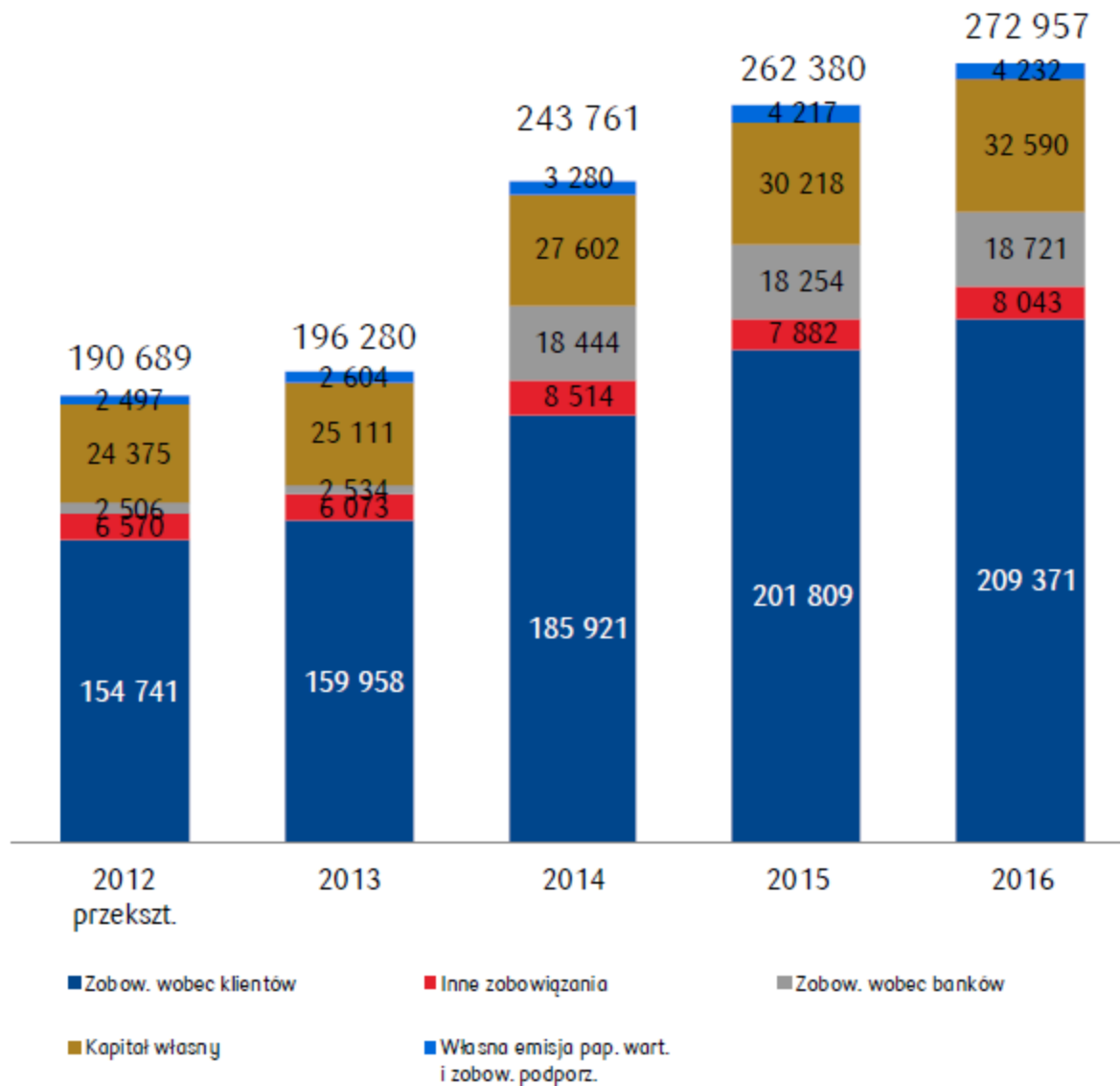
Źródło: PKO BP, 2016.

Aktywa PKO BP (w mln PLN)

Źródło: PKO BP.

Pasywa PKO BP (w mln PLN)

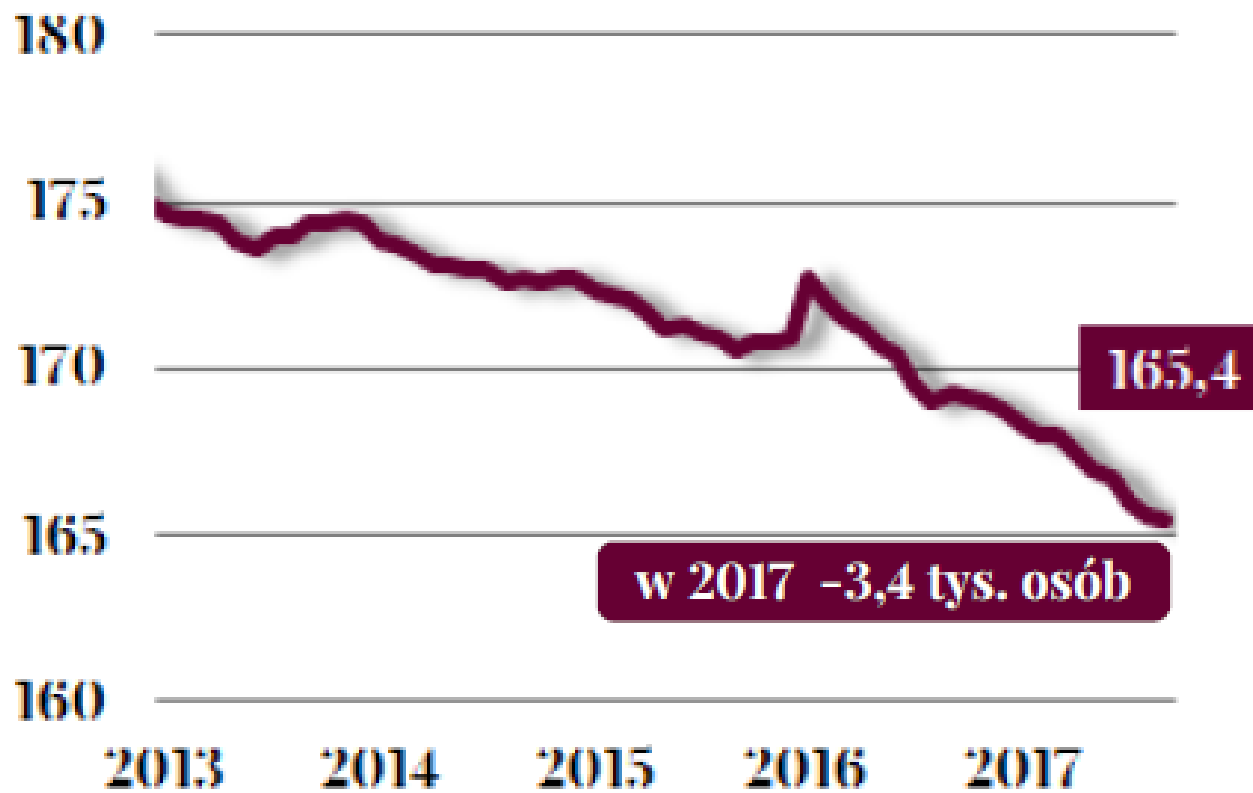
Źródło: PKO BP.

Wyniki finansowe PKOBP SA

	2016	2015
Wynik z tytułu odsetek	7 367,9	6 820,1
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 447,3	2 604,6
Przychody z tytułu dywidend	161,8	137,3
Wynik na instrumentach finans. wycenianych do wartości godziwej	-0,4	25,1
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	504,8	103,4
Wynik z pozycji wymiany	501,4	417,9
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	0,5	65,8
Wynik z tytułu odpisów aktual. z tyt. utraty wartości i rezerw	-1 408,4	-1 474,7
Ogólne koszty administracyjne	-5 033,9	-5 562,5
Podatek bankowy	-820,2	0,0
Wynik z działalności operacyjnej	3 720,8	3 137,0
Zysk (strata) brutto	3 720,8	3 137,0
Podatek dochodowy	-832,5	-565,9
Zysk (strata) netto	2 888,3	2 571,1

Źródło: PKOBP.

Zatrudnienie (tys. osób)

Źródło: KNF.

Wynagrodzenie brutto w bankowości (w PLN)

	MINIMALNE	ŚREDNIE	MAKSYMALNE
Doradca Klienta Korporacyjnego	10 000	14 000	22 000
Doradca Klienta Bankowości Prywatnej	5 000	10 000	15 000
Doradca Klienta Mid Corporate	7 000	9 000	14 000
Doradca Klienta MŚP	6 000	8 000	10 000
Doradca Faktoringowy	5 500	8 000	14 000
Doradca Leasingowy	3 000	7 000	11 000
Doradca Klienta Bankowości Detalicznej	3 500	4 000	6 000

	MINIMALNE	ŚREDNIE	MAKSYMALNE
Analitik Kredytowy (segment przedsiębiorstw)	7 000	9 000	14 000
Analitik ds. Ryzyka Faktoringowego	5 000	7 500	12 000
Analitik Kredytowy (segment detaliczny)	5 000	7 000	11 000

Źródło: Hays Poland 2017.